

LBRIS

We know
books

MARIA,
REGINA ROMÂNIEI

O POVESTE DE LA
MUNTELE ATHOS

I

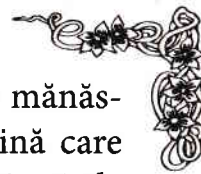
Este un loc sfânt căruia i se închină lumea de vremuri al căror capăt nu se cunoaște, un loc așa de sfânt, încât picior de femeie nu e îngăduit să calce în hotarele lui. Un loc unde călugării singuri au dreptul să trăiască în ciudatele mănăstiri pe care le-au clădit la piciorul unui munte.

Muntele Athos, Sfântul Munte! Numele lui e plin de taină – pe jumătate ca o poveste, pe jumătate ca un vis pentru cei care nu vor îndrăzni niciodată să intre în cuprinsul atâtor ziduri sfinte ale sale.

Neobișnuite și de tot felul sunt clădirile pe care oamenii sfinți le-au înălțat acolo ca să se închine Fecioarei Maria. Căci, ciudat lucru, deși orice ține de partea femeiască e înlăturat din acest loc mai sfânt ca toate – de parcă ar voi să ucidă astfel cine știe ce doruri nemărturisite –, Sfântul Munte a fost închinat Maicii Domnului.

Ca niște cetăți fantastice, cele douăzeci de mănăstiri ale sale par că răsar din sânul muntelui, unele ridicate pe ziduri de sprijin tari ca stânca, la picioarele cărora marea bate și roade.

Un zid puternic închide fiecare mănăstire, făcând din ea o cetate de taină care își păzește singură comorile, bisericile și paraclisele, grădinile și fântânile, umbroasele-i cărări de plimbare, tăcutele țințirimuri, deprinderile și datinile.

În partea dinlăuntru a zidurilor, călugării și-au făcut casele, care adesea atârnă una peste alta ca niște cuiburi de rândunică. În locuri în care îngrămădirea era prea mare, ele s-au revărsat chiar în afară, părând că atârnă cu primejdia căderii asupra nestrăbătutelor adâncuri; cerdacurile de lemn care se deșiră tocmai în vârf, de jur împrejur, îngăduie o vedere fără margini asupra mării.

Singuratice lăcașuri, uimitoare privirii, uimitoare minții, care nu pot dintr-odată străbate nici înțelesul, nici taina lor.

Primăvara, mii de pomi în floare prefac Sfântul Munte într-o zidire fermecată, unde privighetorile își cântă cântecele de dragoste în timp ce florile umplu văzduhul de mireasmă.

Dar, în acea vreme, când fiecare plantă dă prinosul frumuseții sale anului tânăr, un ciudat neastâmpăr vine asupra sihaștrilor care singuri stăpânesc acest rai pe pământ.

Ceva vecin cu o nemulțumire nelămurită se strecoară în inimile lor și se zice că până și cucernicii bătrâni cu bărbile albe și-ar fi închis ferestrele ca să nu mai audă cum cântă privighetorile în migdalii de afară.

Șoapta vântului în frunziș îi tulbură în rugăciunile lor și numai unul, cântându-și ecteniile, a simțit un dor pierdut de lucruri care sunt în afara cunoștinței lui.

Așa s-a întâmplat, într-o zi de primăvară timpurie, că un val de neliniște a cuprins sfânta obște. Nimic nu li se părea că e bine în ceea ce îi privea. Lăcașurile lor erau alandala, mâncărurile gătite de aceia a căror smerită datorie era să fiarbă pentru frații lor nu mai aveau gust, și parcă și ceapa tocată din belșug ca să dea mai mult gust felurilor era risipită în zadar. Un aer

de prăfos necaz străbătea acum chiliile, iar Casa lui Dumnezeu însăși, cea sfântă, avea o înfățișare de părăsire, covoarele-i erau hâzite de pete de lumânări, sfeșnicele nu erau frecate, ferestrele aburite erau căptușite de praf; lespezile și peretii cereau o curățare temeinică. Dar, așa evlavioși cum erau, cucernicii călugări nu arătau nicio pricepere deosebită la lucrul gospodăriei.

Femeile, firește, erau ființe inferioare – așa era credința din vechime – și nici umbra trecerii lor nu trebuia să cadă asupra vreuneia dintre sfintele cărări, ba niciun dobitoc de parte femeiască nu putea să calce pe Sfântul Munte. Vaci sau găini ar fi adus păcatul înaintea Domnului și, dacă peștii toți erau primiți pe masă, aceasta era doar pentru că nimeni nu dădea de capăt celor care nu erau de parte bărbătească.

Se zice totuși că, în ceea ce privește gătirea bucatelor și ținerea casei, femeia are rosturi care sunt numai ale ei: și oare nu sunt cuvinte în Biblie despre aceasta?

O șoaptă și un suspin se ridică în sfintele obști, stareții tuturor mănăstirilor apropiindu-și capetele albe, plângându-se de ce este și neștiind ce s-ar putea face.

O mare adunare se ține între zidurile Lavrei – aceasta împreună cu mănăstirea Ivirilor și cu Vatopedul sunt cele mai vechi mănăstiri dintre toate – și, pe rând, fiecare sfințit părinte își arată pe larg înțelepciunea.

Unii spuneau că trebuie mai multă asprime față de cei care nu-și fac datoria, alții sfătuiau să se lungească rugăciunile și să se adauge postul, atâția aplecau doar spre învinuiri fără roadă împotriva tuturor regulilor și legilor ce erau și mulți vorbeau într-o doară despre sfințitele fapte făcute de cei care au plecat din lume înaintea lor. Iar unii, care erau mai mult somnoroși, nu făceau decât să-și plece capetele, spunând „da” și „da”, pe placul unuia și al celuilalt, pe rând.

Dar unul, părintele Dimitrie, stătea tăcut, doar învârtind degetele; așa de tăcut stătea

părintele Dimitrie, încât ceilalți începură să se mire ce-a dat peste el. Era un om sfânt, cu o barbă lungă, albă, care păta ca zăpada veșmântul lui cernit. Se șoptea despre el că avea vedenii și că se împărtășea în taină cu sufletele celor morți. Un fel de respect amestecat cu frică înconjura numele lui. Era stareț la Dionisiu, una dintre cele mai ciudate mănăstiri ale Sfântului Munte. Îi plăceau florile, grădina lui era minune, iar primăvara frumusețea ei era peste fire, așa de strălucit se desfăceau migdalii cu flori roșii pe fondul de chiparoși plini de întuneric, pe când lalelele roșii și albastre se luptau între ele sub zidurile de piatră, posomorâte.

Din chilia lui era o vedere minunată asupra mării. O icoană făcătoare de minuni a Precistei era singura lui comoară, și o așezase așa pe peretele văruiat cu alb, că în fiecare zi, la răsăritul soarelui, cele dintâi raze asupra ei cădeau.

Astfel, rosturile lui erau simple, blajină era fața cu niște ochi neobișnuit de pătrun-

zători, care păreau să vadă dincolo de hotarele pământului.

Neajungând la un acord, stareții se întorseseră către părintele Dimitrie, cerând de la el un sfat.

Părintele stătea cu mâinile împreunate, sprijinit de jilțul lui, și o clipă el își închise ochii săi pătrunzători. O tăcere grea se lăsă. Ceilalți urmăreau ce se petrece în fața lui de schivnic, unii încercau să se uite nepăsători sau cinic, dar nu era unul care să nu fie cuprins în sinea lui de teamă față de călugărul acesta care știuse să-și țină pacea lui. Apoi, deschizând ochii, dar fără a privi anume pe cineva, părintele Dimitrie începu să vorbească:

„Să ne rugăm Macii Domnului să vină și să ne ajute; aici trebuie mână de femeie, dar, deoarece nicio femeie de pe pământ nu are cutezanță să calce acest loc sfânt, trebuie să ne îndreptăm către Maica Domnului, ca să se îndure a-și lăsa o clipă Scaunul din Ceruri și a cerceta o smerită obște care simte mare nevoie de ajutorul ei.”

Se ridică un zvon, pe jumătate de mânie, pe jumătate de împotrivire, iar părintele Damian, moșneagul cel gros, își îngădui să râdă.

Dimitrie se întoarce liniștit și se uită la el, iar părintelui Damian îi îngheță râsul pe buze.

„Preacurata Stăpâna noastră va veni la noi, dacă rugăciunile pe care le vom înălța către Ea vor fi destul de călduroase. Noapte și zi trebuie să ne rugăm la Ea în toate cele douăzeci de lăcașuri, și se poate trimite vorbă chiar și schivnicilor din munte și tuturor călugărilor din schituri și chilii să-și adauge și ei ruga. Numele Ei trebuie pomenit atât de des, încât, mișcată de stăruința noastră, Ea nu se va mai putea împotrivi.”

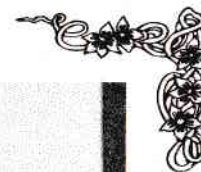
Apoi au fost multă judecată și vorbă, a fost zgomot mult și s-au consumat multe cuvinte, și au fost și suspine și împotriviri. Dar părintele Dimitrie stătea foarte liniștit, și privirile i se pierdeau departe, iar gândul lui era aiurea.

În final, nemaivând ce spune temeinic nimeni, propunerea părintelui Dimitrie a fost primită, și din ziua aceea au fost înălțate închinăciuni pe fiecare altar, cerșind de la împărăteasa Cerurilor să se coboare pe pământ...

Trecură zile multe și cu toate că aceleași rugăciuni, neconținut închinare după datina călugărească, se înălțau zilnic în fiecare dintre lăcașuri, puțini părinți credeau cu adevărat că li se va împlini dorința. Și de ce oare cea care este așa de fericită ar lua asupra-și îndatoriri grele ca ale oamenilor? De ce s-ar pogori Ea din Scaun să-și pângărească sfintele degete cu praful pământului?

Dar în chilia lui, privind de sus asupra mării întinse, părintele Dimitrie nu se îndoia; părintele Dimitrie era înțelept, cu o înțelepciune mai presus de obișnuita înțelepciune a omului. Și în fiecare di-

minează el punea din nou un mănunchi de flori proaspete înaintea icoanei de pe peretele dat cu var alb...

Sfântul Munte era atunci în culmea slavei. Toate erau în floare, în cer, pe ape, în flori fără număr care cotropiseră orice grădină și chiar orice colț de stâncă. Din toată cea spuză de flori, chiparoșii se ridicau ca niște negri stâlpi de fum, făcând să reiasă cu severitatea lor farmecul

florilor-de-foc. Fiecare copac își avea cuibul lui, fiecare pasăre cântecul ei, numai locuințele oamenilor erau prăfuite și neîngrijite, căci nicio mână de femeie nu era îngăduită să le așeze.

Într-o bună dimineață, părintele Dimitrie se trezi mai devreme decât de obicei, deși nu era om care să doarmă până târziu, și se duse, cu mâinile cuprinse, jos în grădina lui dragă, ca să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru frumusețea care în fiecare an pe vremea aceasta înveselea pământul.

Picioarele lui bătrâne și obosite se purtau încet pe pietrele neorânduite, și ochii priveau cu o uimire totdeauna nouă fiecare floare subțirică ce creștea dintre acestea. Atmosfera era plină de mireasmă, veselă de ciripitul păsărilor, iar cerul era ca o fermecată mantie albastră întinsă de Dumnezeu asupra acestei lumi a oamenilor.

Un dulce extaz îi umplu sufletul părintelui Dimitrie. Avu un sentiment așa ca și cum s-ar fi apropiat de o binecuvântare mai presus de fire. Deodată se uită în sus, și iată că de sub migdalii cu floarea roșie venea spre el o femeie minunată, cu picioarele mici desculțe. Veșmântul ei era albastru ca și cerul de deasupra, un vâl alb îi acoperea capul, iar ochii ei erau ca lacuri adânci de pace...

La față era ca tinerețea veșnică, dar când veni mai aproape, părintele Dimitrie văzu bine că, deși era dumnezeiește de senină, se uita ca cineva care a cunoscut tot necazul și toată durerea. Căzând în genunchi, părintele Dimitrie întinse spre ea mâinile